kisdobos

1988. JANUÁR

Nagy László: **Adjon az Isten**

Adjon az Isten
szerencsét,
szerelmet, forró
kemencét,
üres vékámba
gabonát,
árva kezembe
parolát,
lámpámba lángot,
ne kelljen
korán az ágyra
hevernem,
kérdésre választ
ő küldjön,
hogy hitem széjjel
ne dűljön,
adjon az Isten
fényeket,
temetők helyett
életet —
nekem a kérés
nagy szégyen,
adjon, úgy is, ha
nem kérem.

KISDOBOS KÉPTÁR

Iványi Grünwald Béla (1867—1940) Kecskeméti piac télen

Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetsége lapja a 6—10 éveseknek. XXXVII. évf., 1. sz. Főszerkesztő: **Jani Gabriella.** Kiadja: az Ifjúság. Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: **dr. Király G. István.** Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374, telefon: 116-660 Készült a Kossuth Nyomdában 87.0685. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató. Index: 25442, HU ISSN 0450-3287.
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502, telefon: 660-162. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest V., József nádor tér 1. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra. Megjelenik évenként tíz alkalommal. Előfizetési díj egy évre 60 Ft. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Kalicov Szilvia** munkája, Budapesst, Barcay Gyermekképzőművészeti Kör és Úttörőcsapat.

Nagy László versei

Dérütött réten

**Állok a rozsdás, dérütött réten,
gyermekidőmet visszaidézem.
Harmatban, zöldben, íme, itt látom
szívetszorító kis ballagásom.**

**Valaha voltam magam dajkája,
nem fogódzhattam én az anyámba.
Könnyemen át is el-eltűnődtem
s örömem villant már a mezőben.**

**Dérütött rétre megjött a férfi,
nem tud már sírni, soha békélni.
Dalát ő adta nyargaló szélnek,
magát az ádáz hullámverésnek.**

Köd-konda támadt

**Köd-konda támadt
rétemre,
virágaimat
megette.**

**Már csak a betű
virágzik,
eredő könnytől
elázik.**

**Puszta világra
jön a tél,
árvaságomra
nincs födél.**

Fábián Imre

Az elvarázsolt

**Cukrosfodros
Mézeskalács
Tükörarca:
Látsz benne fát,
Házat, utat,
Habostortát,
Játékokat!
Talán éppen
Elvarázsolt
Csoda-láda?
Minden, mi jó,
Rejtekében
Van elzárva.
Kulcsa nincsen,
Zárja nincsen,
Tükör ajtó
Kérő szóra
Nem pattan fel,
De a kézben,
Mint a kenyér
Törik szépen.
Tükör mögött
Se fa, se ég. . .
Hogy nem is volt?
Vagy a kakas
Elvitte rég?**

Kiss Ilona rajza

Űrfürkész-nap a Planetáriumban

Október negyedikén több száz izgatott gyerek várta, hogy dr. Horváth András, a Planetárium igazgatója, ünnepélyesen átvágja a piros-fehér-zöld szalagot a bejárat előtt, s ezzel kezdetét vette az űrfürkészek találkozója. Volt mindenféle vetélkedő, ügyességi próba, rajzolás a kékkerítésre. Nem is sorolom, mi minden történt ezen a napon. Persze volt győztes is, ugyanúgy, mint a gazdagréti találkozónkon. Az ő jutalmuk is sétarepülés. Ideírom a nevüket, mert megérdemlik: Bóta Borbála, Dobos János, Magyari Lilla, Séllyei Attila, Szabó Edit és Szmorád Olga. Valamennyien nagyon izgultunk, hogy október tizenegyedikén jó idő legyen. De amint a képeken láthatjátok, a nap sütött, az ég kék volt, és Magyari Béla meg a gyerekek jókedvűen várnak a beszállásra. Persze Magyari Bélának könnyű volt vidáman mosolyogni. Mert mi az a kis repülés egy kiképzett űrhajósnak. Én magam szorongtam egy kicsit: féltem a repüléstől, pedig mondhatom pompás dolog.

Fürkész Balázs

Fotók: Karasz Lajos

Miért tarka a hegyi szarvas?

Sötét erdő szélén, gyors futású folyó mentén élt egyszer egy apóka és anyóka. Öregek voltak mindketten, és akárcsak a nyulak tél idején, egészen megfehéredtek. Egy világos foltos tehénkén kívül semmijük sem volt a világon. Az öreg éjszakánként meséket mondott, dalokat fütyörészett, a néne pedig — mialatt a vadállatok bőrét ványolta — hallgatta őt. Meghallotta egyszer a meséket egy szarvas, aki a sötét erdőből, a magas hegyek közül érkezett. A tűz fénye megcsillant szőrén, s ő egész éjjel ott maradt, és fülelt.

Egy alkalommal nem bírta kivárni az estét, és már nappal lemerészkedett — vékony lábaival óvatosan lépkedve egészen a kunyhóig.

A kunyhó mellett tejjel teli üst állt, a szarvas bedugta orrát a tejbe, és csaknem a felét kiitta.

Amikor az öregasszony hazajött, nagyon elcsodálkozott. Ki dézsmálhatta meg a tejet? Elszégyellte magát a szarvas és elfutott a hegyi ösvényen egészen a magas sziklák közé.

Reggel azonban újra eszébe jutott a tejecske, lesettenkedett a kunyhóig, s megint ivott a tejből.

Megharagudtak erre az öregek. Három hosszú cölöpöt vertek a földbe, s ráakasztották az üstöt.

Hajnaltájt ismét megjelent a szarvas, és megcsóválta a fejét... — Ejnye! Ejnye! Megijedtek tőlem, s a tejet a földről feljebb emelték.

Mellső patáival rácsapott az üstre, az megbillent, és a tej a szarvasra löttyent. Szürkés hátát teljesen elborították a tejfoltok. Hiába hempergett a földön, hiába dörgölődött a kőhöz, a fehér foltok csak nem tűntek el. Örökre megmaradtak rajta.

Estére megérkeztek az öregek az erdőszélre.

— Óh — jajdult fel az öregasszony —, ki borította ki az üstöt?

Az öregember megvizsgálta a nyomokat és így szólt:

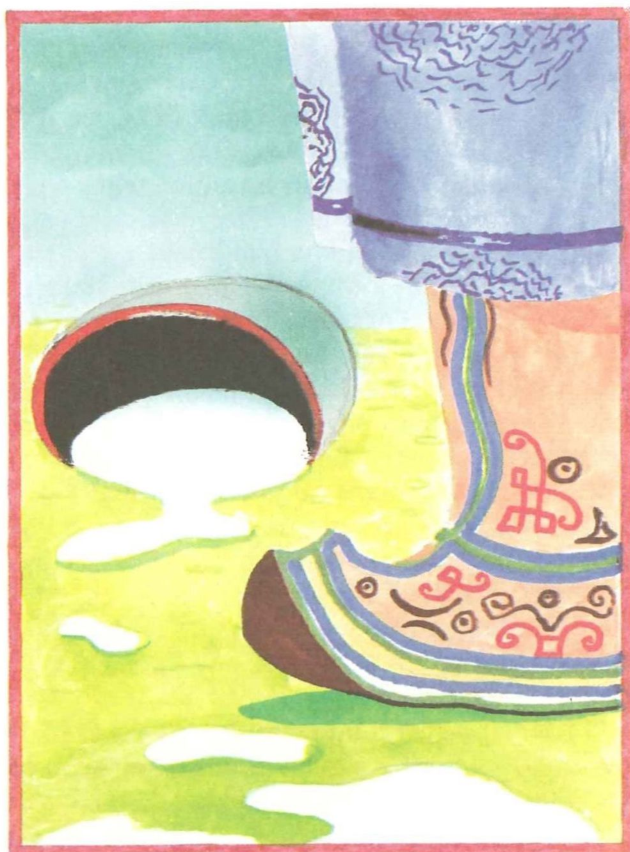
— Hát bizony ez egy szarvas volt.

— Jaj szegénykém! — enyhült meg a néne — biztosan éhes, szomjas volt. De kár, hogy nem tudtam róla, hogy jön, egy egész vödör tejet adtam volna neki.

Hallotta a jóságos szavakat a szarvas, és most még jobban szégyellte magát. Elmenekült a magas hegyekbe, s ettől az időtől kezdve sohasem merészkedett emberi hajlék közelébe.

Altáji népmese,
Kerékgyártó Erzsébet fordítása

Kiss Ilona rajza

Bemutatjuk

Tatay Sándor írót

Aki Tatay Sándort meg akarja ismerni, annak Badacsonyba kell utaznia. Én is így tettem még az őszön. Aki viszont Tatay Sándort állandóan tollal a kezében, teleírt árkus papirusok mellett képzeli el, az téved. Pedig a 77 éves írónak eddig 30 kötete jelent meg.

— Kasza és kapa többször volt mostanában a kezemben — mondja, míg felfelé kapaszkodunk a hegyen. A nagy esők után nehezen visz fel minket a Lada. A kis ház majdnem a hegy tetején van. A konyhaablakon benéz az erdő, a terasz előtt gondozott kert, a ház mellett szőlőtőkék sora.

A váratlanul kibújt napsütésben lent ragyog a Balaton. Nagyon szép. Értem már, miért tölti itt ideje nagyrészét az író. Angyalföldön is vannak barátai, főleg a gyerekek a térről, de itt levegője van a hegynek.

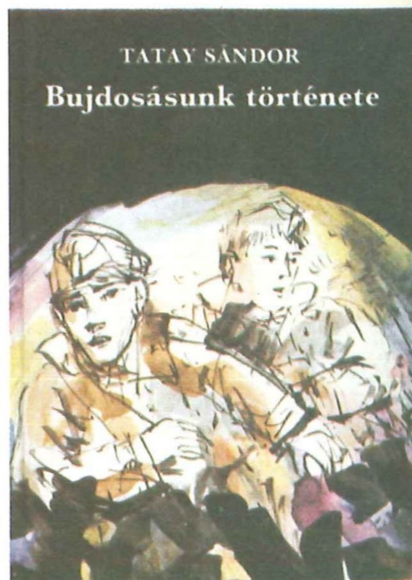
Nézzük a vizet, a múltról, a gyerekkorról beszélgetünk.

— Nagyon jó kisfiú voltam. Heten voltunk testvérek Bakonytamásiban. A legidősebb nővérem és köztem olyan nagy volt a korkülönbség, hogy ő volt az elsős tanító nénim. A verseket nagyon szerettem, sokat megtanultam kívülről, de olvasni nem szerettem. Később jöttem rá, hogy azért, mert nem tanultam meg olvasni. Kamaszkoromban sok baj volt velem. Azért, mert szerettem, ha az emberek nevetnek, jól érzik magukat, és mindent megtettem egy jó tréfa kedvéért.

Cseng a telefon. Hordó és szőlőügyben keresik az írót. Elbeszélgetnek a terméskilátásokról, a seregélyekről.

— Egyszer meg kellene írni ennek a hegynek a történetét — tér vissza hozzám a seregélyektől. Minden munkámnak van valamilyen megtörtént alapja. Még a Kinizsit is úgy írtam meg, ahogy az az emberek emlékezetében megmaradt. A Puskák és galambok hőseit is személyesen ismertem. Persze azóta ők is öreg emberek lettek, meg aztán nem „egy az egyben" mintázza meg az író az ismerőseit, barátait. Bujdosásunk története című könyvem hőseit is itt ismertem meg. Igaz, a hegy másik oldalán. Akkor a Rodostó turistaházban voltam gondnok. 1945 volt. Talán május lehetett, a háborúnak már vége volt. Egyszer csak két gyerek jött le a hegy tetejéről. Rongyosak voltak, éhesek. 1944 novembere óta éltek fenn a hegyen. A levente intézmény és a németek elől húzódtak oda. Ennek a néhány hónapnak a krónikája ez a könyv.

Mostanában Marci unokám szemével nézem ezt a hegyet, az itt élő embereket, állatokat, virágokat. Nagyon sokat tanulok tőle. Ezt is meg kellene egyszer írni.

Ferenczy Ágnes

Őzet fogtunk

A nagy csendben egyszer csak gyereksírást hallottunk. Egész biztosak voltunk benne, hogy nagyon pici gyerek sír. Igen, úgy hangzott egészen, ahogy egy-két napos csecsemők sírnak. Vártuk közelgő léptek zaját, vártuk csitító szavait egy ismeretlen anyának. De semmi más, csak a gyereksírás.

— Egy elhagyott gyermek lehet — mondotta Miklós.

— Ne mondj már ilyen ostobaságot — háborogtam —, ki hagyott volna el itt egy csöpp gyermeket? Ki járt volna itt egyáltalában éjszakának idején?

— Háborúban minden lehetséges — erősködött Miklós. — Hiába vitatkozol velem, ez gyereksírás. És nekünk ezt a gyereket meg kell keresnünk.

Egy pillanatra végigfutott rajtam az ijedség, hogy mi lesz velünk, ha még egy csecsemőt is találunk, és arról is gondoskodnunk kell. De hát mit tehettünk. Közeledtünk a hang forrásához. Csak később eszméltünk rá, hogy a hang éppen onnan jön, ahol mi a csapdát megvetettük az őznek.

És a legnagyobb meglepetésünkre ott találtuk az őzet a csapdában. Valósággal felakasztva, úgy, ahogy azt Miklós előre elképzelte. A nyakánál fogva, de a jobb első lába is a hurokban volt. És az őz sírt. Sírt pontosan úgy, ahogy egy elkeseredett csecsemő. Nem hagyta abba akkor sem, mikor közeledtünk hozzá, és nem rémület, hanem könyörgés ült a tágra nyílt szemében.

Néhány lépéssel előtte megtorpantunk. Mit is kezdjünk vele? Ekkor már nem a vadász diadalmát éreztük, hanem nagy szánalmat, szegény őz iránt. Mert olyan szomorúan nézett, és olyan keservesen sírt.

Miklós rám nézett. Nekem kellett határoznom.

— Gyere — mondtam —, fogd meg. Öleld át, és szorítsd a testéhez a másik első lábát, de erősen, erősen, ahogy csak bírod.

Természetes lett volna, hogy elővesszük késünket, és ott helyben elvágjuk a nyakát, de erre egyikünk sem gondolt.

— Várj! Meggondoltam mégis. Elébb leveszem a nadrágszíjamat, és a biztonság kedvéért összekötjük szorosan a hátsó lábát.

Ez hamarosan meg is történt. Miklós akkor magához ölelte, én pedig lejjebb hajtottam a kőrisfát, és kiszabadítottam a hurokból. A jobb lába el volt törve, a vékony csont egészen kibökte a bőrét...

A nyaka is vérzett már, ahol a drót feldörzsölte, míg nem adta fel a reményt, és küszködött a szabadulásáért. Ekkor már feladta, és szinte hálásan fogadta érkezésünket. Igen, úgy láttuk, hálás tekintettel néz ránk, mikor kiszabadítottuk a drótból, bár szorosan tartottuk kezünkben.

— Mit csináljunk? — kérdezte Miklós.

— Bevisszük a házunkba, és bekötözzük a sebét.

Részlet **Tatay Sándor Bujdosásunk története** *című könyvéből*

Kondor Lajos rajza

Egyszer volt

Kedves Dorka!

Baranyai utazásom alkalmából „technikai okok miatt" csak Pécsig jutottam el. Egy behavazott mellékúton úgy besüppedt kocsink a hóba, hogy fél napig se előre, se hátra nem tudtuk megmozdítani. Egy traktor mentett ki szorult helyzetünkből. Kishíján dél volt, amikor megérkeztünk Pécsre. Ott aztán nagyon meglepődtünk. A háztetők fényesen ragyogtak, az utcákon csak itt-ott, a zugokban volt egy kevés hó. A levegő szinte simogatott, mintha máris a tavasz üzengetett volna.

A Széchenyi téren megálltam a díszes Zsolnay-kútnál. Körültekintettem a gyönyörű, eleven képeskönyvön. A Mecsek szelíd lankái között, a Misina-tetőn karcsú TV-torony, alább a tér északi felén a világoszöld, kupolás dzsámi áll. Tetején félhold és kereszt. Szentháromság-emlék, Hunyadi János lovasszobra. Körben a padokon néhány idős ember üldögélt. Szemüket behunyva fürdették arcukat a szelíd téli napsütésben. A földön kopott tollú, szürke, fehér galambok lázasan kutattak élelem után. Egy bundás kisgyerek totyogva kapkodott a galambok után, de azok könnyedén el-ellibbentek előle.

A közeli székesegyházban, s mögöttem egy másik toronyban is megszólaltak a harangok. Az egyik mélyen zúgó, hatalmas hanggal, a másik lágyan, csengve-bongva.

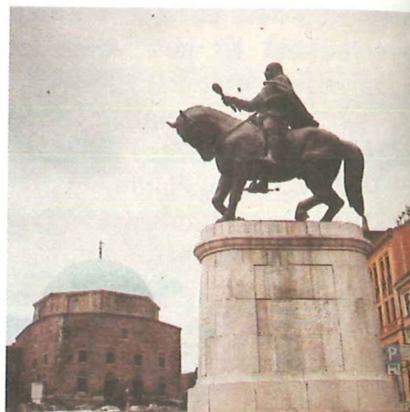
Eszembe jutott, hogy a harangokat minden délben Hunyadi János és győzelme emlékére húzzák meg szerte a világon. 1456-ban volt ez a híres csata Nándorfehérvárnál.

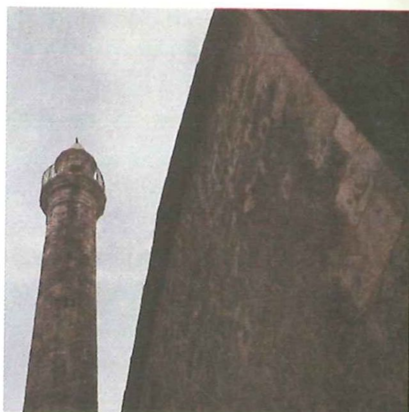
1526-ban Szulejmán szultán legyőzte a magyarokat a mohácsi csatamezőn. A törökök 150 évig az országban maradtak. Pécs nem sokkal a mohácsi csata után került török kézre. A város lakosai önként nyitották ki a városkapukat. A katonák három napig fosztogattak, majd az ottmaradt lakosokat a vásártéren megölték. Távozásuk előtt a várost felgyújtották. A török idők emléke a dzsámi, az imaház. Ez a legjelentősebb emléke a hazai török építészetnek.

Estig járkáltunk a városban. Lépten-nyomon találkoztunk valamilyen formában a világhírű Zsolnay kerámiával. Megcsodáltuk a hatalmas, középkori városfal maradványait s a sok új épületet. Pécs-meszesi barátaimtól tudom, hogy tavaly Pécs városát Hild János emlékéremmel tüntették ki, „A város harmonikus fejlesztéséért és különösen a történelmi városközpont hagyományőrző megújításáért." A szó erőtlen, hogy felidézze a sok szépséget, azt amit láttam. Csak azt írhatom: Pécs gyönyörű.

Szeretettel üdvözöllek:
Balázs

Fotók: Karasz Lajos

Morica és Dráv

Élt egyszer nagyon régen egy szegény család. Sok gyermekük volt. A legidősebbet Drávnak hívták. Volt olyan nap, amikor az asztalukra fekete kenyéren kívül más nem jutott. Dráv elhatározta, hogy elmegy szerencsét próbálni. Esett az eső, fújt a szél, amikor egy házba bekopogtatott. A gazda szívesen fogadta. Megkínálta ebéddel, és megtudakolta tőle, hogy mi járatban van. A fiú elmondta, miért kelt vándorútra. Megörült a gazda, hogy szolgálatot keres, mivel éppen aznap hagyta ott szolgája a rábízott juhnyájat. Rögtön fel is fogadta Drávot juhásznak.

Volt a gazdag parasztnak egy Morica nevű szépséges leánya, aki az első pillantásra megtetszett Drávnak. A legény másnap kihajtotta a nyájat, Morica délben ebédet vitt neki. Így ment ez nap mint nap. Dráv és Morica megszerették egymást. A szülőknek feltűnt, hogy leányuk milyen sokáig marad minden délben a juhásznál. Gyanút fogtak, hogy a szegény szolga szemet vetett a leányukra. Az apa elhatározta, hogy a legközelebbi napon meglesi a fiatalokat. Délidőben kilopakodott Morica után a legelőre. Ott egy bokor mögé elrejtőzött, ahonnan mindent jól látott. Gyorsan döntött: valamilyen úton-módon végez a szolgával. Nem tűrheti, hogy neki, a gazdag parasztnak, egy szolga legyen a veje. Hirtelen kilépett rejtekhelyéről, s azt mondta Drávnak:

— Estére hazavárlak egy kis beszélgetésre!

A fiú szíve nagyot dobbant. Sejtette, hogy nem várhat jót gazdájától. Este félve kopogtatott az ajtaján. A gazda mézes-mázos kedvességgel fogadta, még borral is megkínálta. A legény felbátorodott, és megvallotta szerelmét. Morica is elárulta, hogy szereti Drávot. Kijelentette, hogy hozzá megy feleségül. Ekkor a gazda nagy haraggal támadt a legényre, bottal verte ki a házból. Dráv keserű szívvel ment elbúcsúzni a nyájától. A gazda utána lopakodott, s vad dühében lelőtte a fiatal fiút. Morica a dörrenésre odafutott, s mikor Drávot holtan látta, ő is menten szörnyethalt.

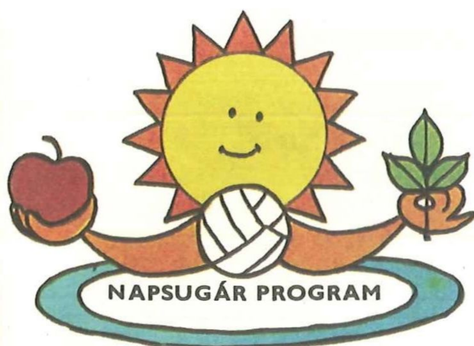
Egymástól jó messzire temették őket. A gonosz apa még kővel is lenyomtatta a sírjaikat. Telt, múlt az idő. Az emberek már régen elfelejtették a történetet, amikor egy napon valaki elgördítette a köveket. Helyükön két forrás buggyant elő. Addig-addig folydogáltak, míg vizük megduzzadt, s két szép folyó lett belőlük. Az egyiket Moricáról Murának, a másikat Drávról Drávának nevezték el. Mindkét folyó kanyargott erre-arra. Addig-addig kanyarogtak, míg egymásra nem találtak. Egybefolyva, összeölelkezve járják ma is útjukat.

Horvát monda,
fordították a tótszerdahelyi
Weöres Sándor raj tagjai

Pusztai Ágnes rajza

Mozogj sokat, sportolj, élvezd a szabad levegőt!

Minden gyerek szeret mozogni, és ez így is van rendjén. A baj csak akkor kezdődik, ha ez a „mozgáskényszer" az órákon vesz elő. Tudom, nehéz hosszú órákat fegyelmezetten eltölteni az iskolapadban. De az okos ember, és én bízom abban, hogy te az vagy, képes arra, hogy mindig az adott feladatra figyeljen. Így hamarabb megy délután a leckeírás.

Van egy jó ellenszere az óra alatti izgés-mozgásnak. Mégpedig a rendszeres mozgás, sportolás. Ez nemcsak azért jó, mert a mozgásigényedet kielégíted, hanem azért is, mert növésben vagy. A fejlődő-növekvő test a rendszeres mozgás eredményeképpen nyeri el majd végleges — remélhetőleg — szép formáját. E nélkül a tizenéves kor végére vézna, nyiszlett gyerekek rohangálnának az utcákon, akiknek az izomzata nem képes megtartani a csontvázát. Emiatt látni sok rossztartású, gerincferdüléses, beesett mellkasú fiatalt. Pedig az arányosan fejlett izomzat széppé teszi a testet és biztosítja az egészséges testi fejlődést. Ha gyerekkorban megízleled a mozgás, a sportolás örömét, szépségét, akkor felnőttkorban is keresel a mozgásra alkalmat. Ez pedig a hosszú élet egyik titka. A mozgás hiánya ugyanis még az életet is megrövidítheti. Ennek sok oka lehet, de az egyik legfontosabb a védő vérzsírfehérje alacsonyabb szintje. Ilyenkor pedig gyakrabban várható felnőtt és idős korban a szív és érrendszer megbetegedése.

A rendszeres mozgás kétféleképpen történhet: vagy úgy, hogy a barátaiddal játszol, focizol, ugrókötelezel stb. a téren, a réten vagy a házatok udvarán, vagy egyesületben sportolsz. Ha olyan sportot választottál, amelyet teremben űznek, akkor gondolj arra, hogy a szabad levegőre is szükséged van. Hiszen az élet alapfeltétele a légzés, a levegő, és ebben az oxigén felvétele. A gyárak, a közlekedési eszközök és a fűtéskor keletkező füst szennyezik a levegőt. Ezek belélegzése sajnos egyre több megbetegedést okoz (légcsőhurut, asztma, esetleg rák). Ezért keresd a tiszta levegőt. Ezt elsősorban a parkokban, erdőkben találhatod meg. Tudom, nehéz ennyi szempontot figyelembe venni. Legalább a hétvégén menj el szüleiddel kirándulni. Nem csak a szemednek szép az évszakonként más-más színben pompázó erdő, a tüdőd is örül a jó levegőnek, izmaidat pedig jól megmozgatja, erősíti a gyalogtúra.

De térjünk vissza a rendszeres sportoláshoz. Ennek is megvan a maga szépsége és öröme. Ahogy a vasat felhevítve kalapáccsal edzik, úgy a testet is komoly erőfeszítéssel kell mind nagyobb teljesítményre sarkallni. Az egészséges fáradtság és a kezdetben jelentkező izomláz után jól fogod érezni magad, és örülni fogsz annak, hogy parancsolni tudsz a testednek. Van még egy dolog, és azt hiszem ez nagyon fontos. A sport az egészséges versengés révén az egész személyiséget is fejleszti. Megtanít arra, hogy a jó eredményekért meg kell dolgozni. Megtanít a vereség elviselésére is. Hiszen a versenyeken csak egy lehet a győztes. De aki megtett minden tőle telhetőt, az így is elégedett lehet.

Dr. Czeizel Endre

Görög Júlia rajza

Tornázzatok mindennap!

Program testnevelési játékfoglalkozásokhoz

— Már megint mit akarnak a felnőttek — sóhajtott fel Rudi, a Petrezselyem őrs kisdobosa. — Naponta háromszor mossak fogat, egyek egészséges ételeket, naponta olvassak, és most tessék! Tornázzak is naponta?

— Nem addig van az — mondta Misi, aki meglehetősen nagy tekintélyre tett szert a nyári kiránduláson. Tudott tüzet rakni, sátort felverni, ismerte a virágok, állatok nevét.

— Előbb olvassuk el, hogy mit is írnak itt nekünk. Aztán majd eldönthetjük: megsértődünk, vagy tornázunk, vagy úgy teszünk, mintha nem is olvastunk volna semmiről.

Az újságcikk a szegedi gyerekekről szólt. Azokról, akik a tarjánvárosi 3. számú iskolában mindennap tornáznak. De nem ám úgy, mint a testnevelésórákon. Persze az is van, sőt tornabemutatókat is tartanak, de ezeken a rendhagyó tornaórákon kazettáról szólnak a gyakorlatok.

— Nem is tornázunk, játszunk — mondja Lóth Péter és Kocsis Henriett. Az egész mozgásprogram kapható kazettán, s az iskola 730 tanulójának nagy része erre tornázik. Az igazgató bácsinak, Szalai Józsefnek, az tetszene a legjobban, ha szombat, vasárnap is tornáznának a gyerekek. Ez persze nem megy, de már sokan körülkerülik néhányszor a háztömböt futólépésben a hétvégéken.

Kényszer nincs. Legjobban a kicsik lelkesednek. Ők még napközisek, és ez alatt az idő alatt szinte észre sem veszik, hogy a labdajáték ürügyén őket most tornáztatják. A szegedi példa az egész országban népszerűsítésre, terjesztésre érdemes.

Rudi egészen fellelkesült, mire befejezték az olvasást.

— Tudod, mi a legjobb? Az, hogy a padokon is lehet ugrálni. Képzeld, milyen képet vág majd Edit néni, mikor meglát a pad tetején, és azt mondja: „Rudi, fiam, hozd ki ezért az ellenőrződ." Mire én: „No, de Edit néni, én csak a mindennapos testedzésemet végzem!"

czy

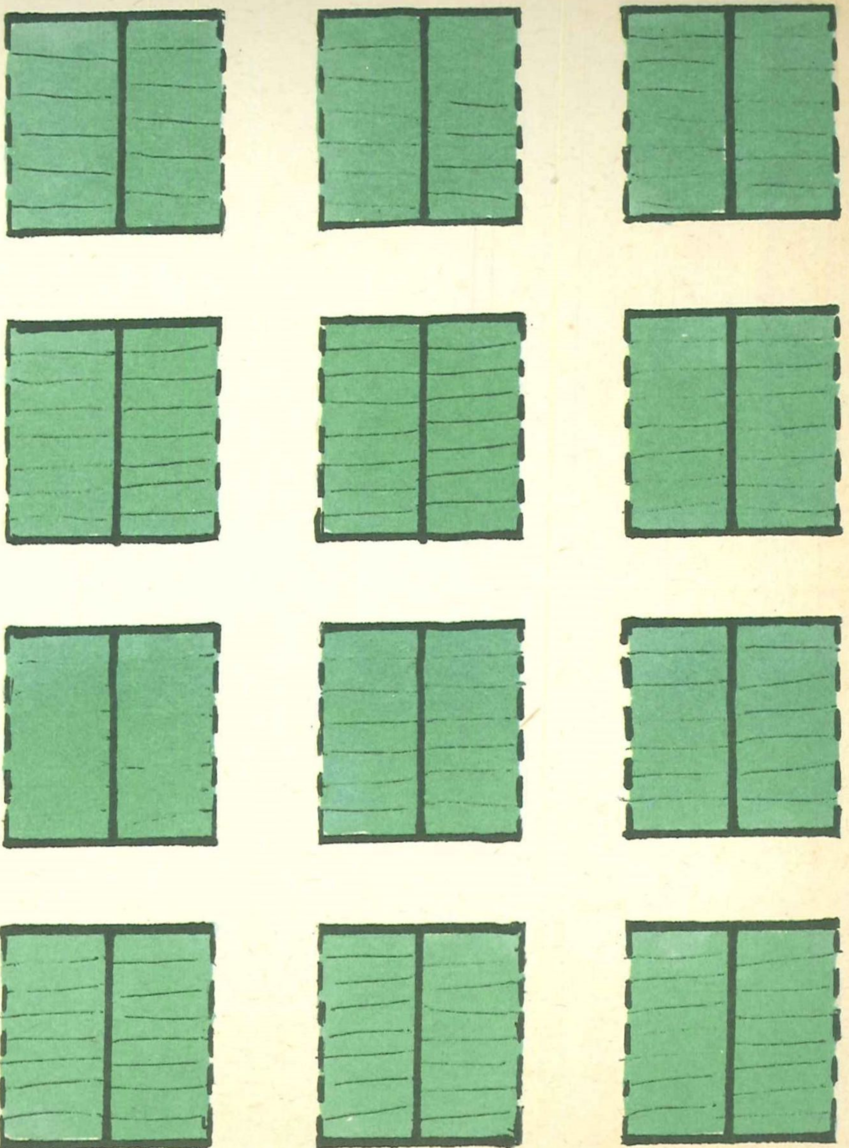
Ha valamelyik iskola kedvet kap a mindennapi testneveléshez, könnyű dolga van. Nem kell törnie a fejét a tornatanárnak a gyakorlatokon. Az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalatnál már kaphatók azok a kazetták, amelyek alapján játszva tornázhatnak a gyerekek.

Összeállította Gaál Ödönné,
rajzolta Görög Júlia

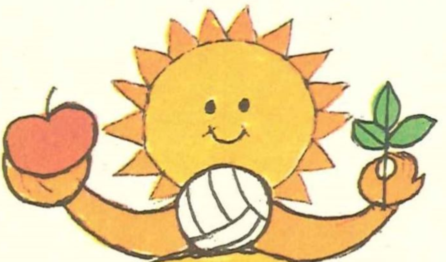

Ne érintsd a hóembert!

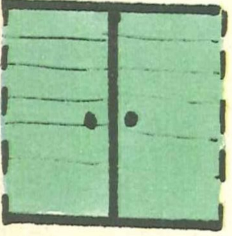
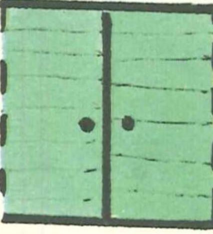
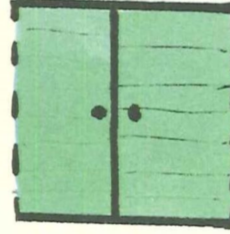
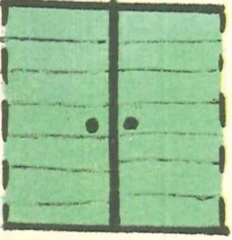
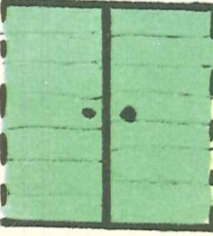
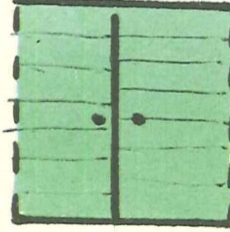
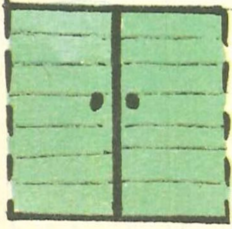
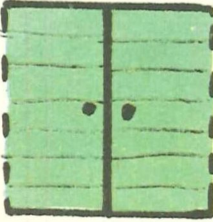
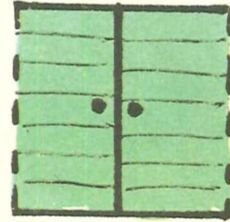
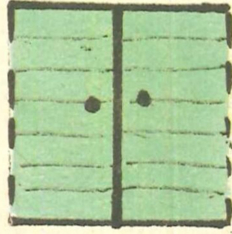
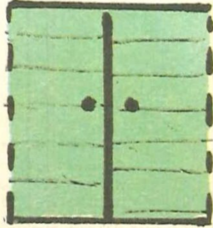
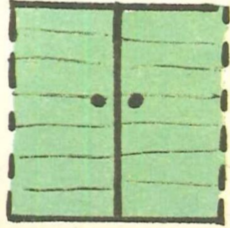
A játékosok egy kisebb hóembert készítenek. Kézfogással kört alakítanak a hóember körül. Kiszámolással játékvezetőt választanak. Tapsára kezdődik a játék. Mindegyik gyerek arra törekszik, hogy szomszédja megérintse a hóembert. Játék közben megengedett az előre-hátra mozgás, húzás, tolás, forgolódás, de a kezeket elengedni nem szabad. Azok a pajtások, akik megérintik a hóembert (a játékvezető figyeli), kiesnek a játékból. A körbejárás addig tart, amíg három gyerek marad a körben. Ők a legügyesebbek — a győztesek.

„NAPSUGÁR HÁZ"
1988

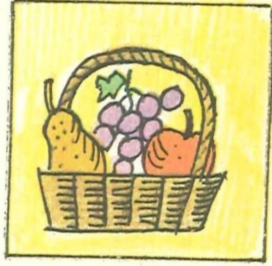
Elkészítésének leírása a 18. oldalon

Kisdobos Kiskönyvtár

Tar Károly

Égig érő...

liftben felfelé menni. A barna kislány ugyanis az égigérő toronyház utolsó emeletén lakott, az ezerkilencszázhetvenkilencedik emeleten, de ezt ő nem tudta, csak a nővére, aki iskolába járt.

A szőke kislány időközben megéhezett, és megette a vajas kenyeret.

Amikor a barna kislánnyal és nővérével csaknem leértek a toronyház elé, eszébe jutott, hogy elfelejtette megnézni, hány óra. El kellett halasztaniok a további lefelé utazást. Visszafordultak. A szőke kislány és barátnője, a barna kislány és annak nővére, éppen jókor érkeztek, a szőke kislány anyukája már otthon volt, és megfőzte a madártejet. Nem lett volna szép tőlük, ha visszautasítják, inkább szó nélkül megették, utána még játszottak egy kicsit. Később, amikor leértek az égigérő toronyház elé, nem találták sehol a karcsú facsemetét, helyében egy molett makkfa nőtt, de nem akart velük szóba állni, mert a negyedik emeleti ablakon bekukucskálva, a tévét nézte. A kislányok egy kicsit elszomorodtak. Nem volt kinek megmondaniok, hogy hány óra, és

te magát egyszer, kétszer, de csak nem érezte, hogy súlyosabb lenne, ezért elhatározta, hogy még két szelet vajas kenyeret kér az édesanyjától, vagy egy almát vagy legalább egy diót, és ha mást nem lehet, akkor egy icipici mogyorót. De ha azt sem lehet, akkor megkérdi, hány óra. A karcsú facsemete is szerette volna tudni, hány óra. Ilyenkor délután, az égigérő toronyház eltakarta előle a napot, nem volt kitől megkérdezze. Az égigérő toronyháztól azért nem kérdezhette meg, mert nem voltak beszélő viszonyban. Az égigérő toronyház ugyanis makacs volt, a karcsú facsemete szerint lusta, reggelenként nem akart tornászni. Nyilvánvaló tehát, hogy a karcsú facsemete nem kérdezhette meg az égigérőtől, hogy hány óra. De a szőke kislánytól, igen. Annál is inkább, mert a szőke kislány direkt azért ment az anyukájához.

— Szőke kislány, ugye nekem is megmondod majd, hogy hány óra? — kiáltott a karcsú facsemete a kislány után.

— Minek az teneked, kicsi karcsú facsemete? — kérdezte vissza a szőke kislány.

A címoldal Hegyi Márta munkája

Volt egyszer, hol nem volt, a hetedik utcán túl, két hosszúkás pengeblokk között, egy karcsú facsemete mellett, volt egy égigérő toronyház. Ennek a toronyháznak háromszázhatvanöt liftje volt, és mindenik liftben annyi gomb, ahány emelete a toronyháznak.

A karcsú facsemete mellett egy kislány állt, és vajas kenyeret evett, üresen. Mikor nem üresen ette, akkor sonkával, de mert muszáj volt, nagyon megszerette az üres vajaskenyeret és addig el nem mozdult a karcsú facsemete mellől, amíg mind egy falásig meg nem ette az uzsonnáját. Aztán fogta magát, és egy kicsit megemelte, hadd lássa, hízott-e? Megemel-

azért is, mert időközben rájöttek, hogy felnőttek már.

Megindultak hát fölfelé a hétfői liften. Útközben még tovább — és egyre gyorsabban nőttek. És rájöttek, sietniök kell, mert ebédet kell főzniük, és a kislányaikat is ki kell venniük az óvodából. A hétfői liftről gyorsan átültek a keddire, onnan a szerdaira, onnan pedig a csütörtökire, a péntekire és a szombatira. Vasárnapig meg sem álltak.

A vasárnapi lifttel aztán mind hazaértek és megpihentek. Hétfőn persze újra indultak: ki dolgozni, ki a piacra, ki az iskolába, ki az egyetemre. Mind a hétfői lifttel mentek. Kedden a keddivel, szerdán a szerdaival és így tovább. Amikor már mind a háromszázhatvanöt liften föl- és leszálltak már egyszer, akkor egy kicsit többet pihenhettek, eloltották a villanyokat, mert sípoltak a mozdonyok, dudáltak a gyárak. Ekkor aztán az egykori karcsú facsemete is megtudta a pontos időt. Az emberek összecsókolóztak és vidáman kívántak egymásnak boldog új évet! Másnap pedig újrakezdték a liftutazást: föl-le, az égigérő toronyházban.

— Tudni akarom — felelte kurtán a karcsú facsemete, és a világért sem árulta volna el, hogy az esti tévéadást várja, amely pontban hatkor kezdődik.

— Na jó! — mondta a szőke kislány, és bement az égigérő toronyház ajtaján. A karcsú facsemete szerette volna még utána kiáltani, hogy siessen. És azt is, hogy ha idejében jön vissza, akkor neki adja majd legelső almáját, ha felnőtt korában almafa lesz belőle. De, ha mondjuk körtefa-pályát választana, akkor a körtéjét adja neki. Akármi történik vele, a fele árnyékát mindig odaadja, főleg nyáron. Dehát hiába is kiáltott volna, a szőke kislány akkor már a hétfői liftben álldogált, amely villámgyorsan emelkedett vele.

A karcsú facsemete is emelkedett, mert lábujjhegyre állt, és benézett a földszinti lakás ablakán, kíváncsi volt, hogy bekapcsolták-e már a tévét. Még nem volt hat óra, tehát nem kapcsolták be a tévét. De ezt a karcsú facsemete nem tudta és nagyon izgatott volt, nem akarta elszalasztani az adás kezdetét, mert a műsorfüzetben olvasta, hogy aznap

délután egy nagy erdőt láthat a tévében. A nagy erdőben sok rokona él. Látni szerette volna őket.

Közben a kislány azt számítgatta a hétfői liftben, hogy melyik hétfői liftben van. Az égigérő toronyházban ugyanis ötvenöt hétfői lift volt, több mint vasárnapi, mert vasárnap kevesebben használják a liftet, ezért nem kell vasárnap annyi lift. Közben telt-múlt az idő. A hétfői lift megállt, a szőke kislány kiszállt belőle, és átlépett a keddi liftek egyikébe, amely még magasabbra repítette, aztán a szerdai liftbe, azután a csütörtökibe, a péntekibe és a vasárnapiba. Végül a következő hétfőn ért haza, természetesen egy hétfői lifttel. Közben sokat olvasott, és tanult a liftekben, és játszott, és reggeli tornázott, úgy, hogy otthon már maga kenhette meg a vajaskenyeret, az édesanyja különben sem volt sehol. Rögtön visszafordult hát a vajaskenyérrel a szőke kislány, de a vasárnapi liftben eszébe jutott, hogy a kislányoknak nem szabad egyedül liftbe szállni. Elhatározta, hogy megkéri a barátnőjének, a barna kislánynak a nővérét, kísérje le őket az égigérő toronyház elé. A barna kislányig kétszer kellett a hétfői

Tarts velünk!

Kinek mondják: „Te vagy az én napsugaram!"? Kedves fürkésztársam! Te is lehetsz a család, a környezet napsugara. Légy kedves, vidám, figyelmes, segítőkész otthon, az iskolában, barátaid között. Ne veszekedj, ne tarts haragot, ne bontsd „klikkekre" az őrsöt, a rajt.

Vedd észre, ha valaki magányos, félrehúzódó. Fürkészd ki az okát, miért szomorú.

Szerezz örömet a körülötted élő idős embereknek. Vedd észre, mire van szükségük: csupán egy kis beszélgetésre vagy tűbefűzésre, gyógyszerkiváltásra vagy újabb könyvcserére a könyvtárból. A vidámság, a jó hangulat feledteti a hosszú, sötét és hideg napok morcosságát.

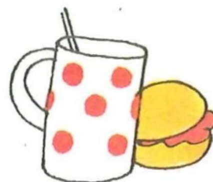
Próbálj te magad „napsugár" lenni! Vajon ki mondja neked először: „Te vagy az én napsugaram!"?

Megmértem, mennyit nőttem és gyarapodtam szeptember óta.

Naponta időben lefekszem, jól és eleget alszom.

Hetenként háromszor futni megyek. Bodrit is magammal viszem!

Az egészségért fürkészkedem! Figyeljétek napsugár naplómat.
Ismeritek a müzli csemegét? Ha a reggeli tejbe vagy kakaóba három evőkanál müzlit vagy zabpelyhet elkeversz, azonnal fogyaszthatod. A reggelizésről ne feledkezz meg!

Énekeljünk együtt!

Hogy múlik az idő! Cimea Viki február 15-én lesz 30 éves. Persze ő mindig megmarad gyereknek, kedves kis bábfigurának. Foky Ottó tervezte, családja pedig a CIMEA nagy közössége. (Magyarul: Gyermek- és Serdülőkorúak Nemzetközi Bizottsága) A CIMEA-dalt nagyon sok országban ismerik, de abban a 70 országban, mely tagja a szervezetnek, biztosan gyakran énekelik is a gyerekek. A zenéjét Mikis Theodorakis görög zeneszerző írta. Akkor éppen börtönben ült, igazságtalanul. Onnan csempészték ki a dalt. A magyar szöveget Csanády János írta. Ha te is megtanulod, és külföldi pajtásokkal találkozol, még ha nem is ismeritek egymás nyelvét, a zene akkor is összeköt benneteket.

CIMEA-DAL

CSANÁDY János — THEODORAKISZ

Annyi a fáj - dalom Földünk sok tá - ja - don,
e - zer u - tad - ra hull a bom - ba;
virrasz-tó Af - ri - kát, ka-var-gó Á - zsi - át
hor - dozunk biz - ta-tó da - lunk - ban.

Hívunk, Bé - ke, maradj itt vég - re tá - bor-tü - zek test - vé - ri fé - nye, szomjazzuk szabad, já-tékos sza-vad, léptünk és szí - vünk egyszer - re dob - ban! Nem oly rég
é - lünk még a föl - dön, hi-tünk rop - pant e - gek - be tör föl, szívünk mámoros zászló-in lo - bog minden égtáj fel - nö-vő re-mé - nye!

1. 2.

A Kivágós elkészítésének leírása

A NAPSUGÁR HÁZ-at a szaggatott vonallal jelölt oldalán hajtsátok egymásra. A ház három oldalát a fekete, vastag vonal mellett vágjátok körül. A 12 hónapnak megfelelő ablakok zsaluit hasonlóképpen a vastag vonalon vágjátok fel, a szaggatott jelzésen hajtogassátok kifelé, vagyis nyissatok ablakot. A zsaluk mögötti képek a napsugár program feladataira, ajánlásaira utalnak. (Ezekről bővebben a Fürkész Balázs oldalpáron olvashattok.) Most már a házat lezárhatjátok úgy, hogy a tető és a kapu alatt vékony csíkban bekenitek ragasztóval. Ajánlatos a háztetőn lévő kis köröcskéket az összeragasztás előtt kilyukasztani. Fűzzetek át rajtuk zsinórt, hogy felakaszthassátok.

Kisdobos lesz-e Daniból?

Dani elsőosztályos egy budapesti iskolában. Ez az igaz történet róla szól. Ő mesélte, én csak lejegyeztem.

Az elsősöket, Danit és osztálytársait, az a megtiszteltetés érte, hogy a másodikosok kirándulásra hívták őket. Sőt, a meghívás ebédre is érvényes volt.

Így esett, hogy estére Dani összekészítette a hátizsákját, és nemcsak meleg ruhát csomagolt, hanem kanalat és tányért is.

Reggel aztán ő is beállt társaival a többiek, a „nagyok" közé. Az akadályversenyen ugyan az ő csapatukat még nem indították, de maguk jószántából követték jelről jelre a másodikosok útját. Megfigyelték, hogy az egyik ifi — ezt az elnevezést már ismerte Dani is — a Kisegér szerepét játszotta az útvonalon. Neki küldött kekszet a szerencsét próbáló őrssel az a tanár néni, akinek a nevét még nem tudta. Aztán volt még az úton Sas meg Sárkány meg Királylány és a szomszédban lakó nagylány. Az akadályverseny utolsó állomása előtt az elsősök visszafordultak, mert elfáradtak. Dani és Tomi — az elsősök közül most ő a legjobb barátja — elővették a hátizsákból a kisautót, és azzal játszottak.

Így érkezett el az ebéd ideje. Daninak is telimerték a tányérját paprikáskrumplival. Mi tagadás, keveset evett belőle. Jobb ízű az, amit otthon édesanyja főz. „Nem volt elég apróra vágva a virsli" — emlegette.

Ebéd után a felnőttek, a „kékruhás katonák" segítségével céllövészetet rendeztek. Dani azóta tudja már, ők a munkásőrök. Ennek még közelébe se mehettek az elsősök. Így hát játszottak maguk — katonásdit.

Kipirulva, elfáradva, jókedvűen ért haza. Jó volt a kirándulás és emlékezetes: először hívta magával az úttörőcsapat.

T. L.

Lakatos Andrea kisdobos rajza

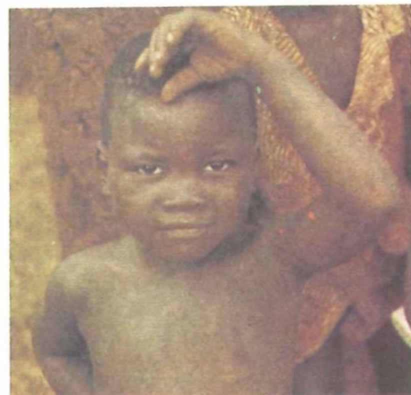
Barátunk a könyv

Milyen jó lenne megismerni a világot! Milyen jó lenne utazni: felfedezni más népek szokásait, idegen városokban bolyongani, bekukkantani az ottlakók életébe, meglesni, mit csinálnak ott a gyerekek...

Wirth Eszter (8 éves) szüleivel Nigériában élt. A velük megesett dolgokról olvashatsz **Bognár Róbert és Wirth Péter: A verekedős szellem** című könyvében. Wirth Péter egyébként Eszter papája, Bognár Róbert pedig a vendég, akinek az ott készült sok-sok diaképet levetítették. A könyvben is sokat láthatsz belőlük.

(A kötetet a Móra könyvkiadó adta ki.)

A szerző felvétele

A sarkvidék

Azt hiszem, mindenkiben él a vágy, hogy eljusson a földgolyó legtitokzatosabb részére, a sarkvidékre, ahol nyáron sosem nyugszik le a Nap, és télen sohasem kel fel. Én mindenesetre gyerekkorom óta vágyódtam látni az éjféli napot, és sohasem fogom elfelejteni első találkozásomat ezzel a lenyűgöző tüneménnyel. Norvégiában történt mindez, a nyár derekán, a 70. szélességi fokon fekvő Alta-fjordnál.

A fjord különleges tengeröböl, tízezerévekkel ezelőtti óriás jégárok szülötte, mikor a sarkvidékek több kilométer vastag jégtakarója messze behatolt déli irányban egészen a mai Lengyelország vagy Hollandia vidékéig. A jégfolyók hosszú völgyeket vágtak a tengerek aljzatába, amelyeket a jég elolvadása után kitöltött a tenger vize. A fjordokat meredek, sokszor függőleges sziklafalak szegélyezik. Nos az Alfa-fjord is így keletkezett.

Este 11 órakor érkeztem a fjord partjára, ahol nyugat felé a Nap még magasan állt az égen. Majd lassan-lassan ereszkedett alá, de nem bukott le az öböl vizébe, hanem ívelt pályáján éjfélkor újra felfelé emelkedett.

Az éjjeli napot csak a Sarkkörtől északra, illetve a déli félgömbön attól délre lehet megfigyelni. Ahogy továbbhaladtam észak felé, az éjféli napot újra és újra megcsodálhattam. A legszebb látványt azonban Európa északi fokán mutatta, ahol vörös korongja az Északi-Jeges-tenger hullámai fölött lebegett éjféltájban.

Az északi sarkvidék egykor összefüggő jégpáncélja ma már eltűnt, de a magasabb hegyekben itt-ott még tekintélyes jégmezőkkel találkozni. Magam is végigjártam — méghozzá egymagamban — a leghatalmasabbat, a Jostedalsbreet, amelynek széle-hossza jó 30 kilométer. Fantasztikus jégvilág, óriási jéghasadékokkal, gleccserbarlangokkal. Nincs döbbenetesebb látvány, mint amikor a napsugár szikrát vet a kékes árnyalatú jégtömbök csúcsán.

Dr. Juhász Árpád

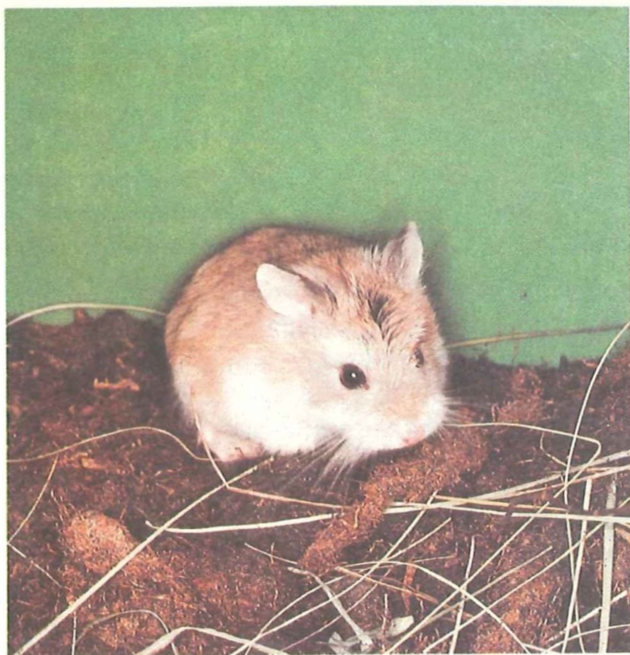
Kedvenceink a lakásban

Törpehörcsög

Az utóbbi években mind több apró emlőst kínálnak az állatkereskedésekben, ahol a törpehörcsögöket is megvásárolhatjátok. A kínai törpehörcsög hátán hosszanti fekete csík húzódik, a dzsungáriai törpehörcsög nem is igazán törpe, hiszen elérheti a 10 centimétert, a nagyon apró Roborowski törpehörcsög viszont egyike a legbájosabb emlősöknek, amelyeket valaha láttam. Nagy fekete szemeivel bizalmasan néz rád, és ellentétben jó néhány más, szobában is tartott kisemlőssel, nem harapós. Ezért első állatként kisebb gyerekeknek, kezdőknek is ajánlható... Persze arról azért soha nem szabad megfeledkeznetek, hogy kedvenced nem felhúzható játékállat, hanem nagyon is élő és érző lény, amellyel kedvesen és szeretettel kell bánni.

A Roborowski törpehörcsög igazi hazája Mongólia és Kína északi tájai, de napjainkban mint hobbiállat csaknem egész Európában elterjedt. Viszonylag igénytelen, egy kisebb terráriummal is megelégszik. A szobába kiengedni nem tanácsos, mert hihetetlenül fürge mozgású és lehetőleg azonnal a legnagyobb szekrény alá szalad, ahonnan bizony nehéz elővadászni. Tápláléka különböző magokból áll, emellett naponta adj neki egy, az állatka nagyságához méretezett, almagerezdet. Vizet nem kell tenni a terráriumba.

Országh Mihály felvétele

A zöldeleséget nem igényli, de száraz fűszálakból kis fészket készít magának.

Ha párban tartjátok és a nősténynek kicsinyei vannak, a hímet nem kell feltétlenül eltávolítani mellőlük, a tapasztalatok szerint nem bántja a kölyköket. Az ellést követő napon többnyire újra párzanak, s 19-22 nap múlva újra kishörcsögöknek örülhettek. A nőstények évente általában 4-5 alkalommal ellenek, egyszerre 3-6 kölyköt hoznak a világra.

Schmidt Egon

Vida Győző rajzaival

Találós kérdések

Nincsen keze, nincsen lába,
de a kaput is kitárja.
(Szél)

Én szültem anyámat,
anyám szült engemet,
aki ezt furcsállja,
nem tudja, mi lehet.
(Víz és jég)

Seprem, seprem,
fel nem seprem,
hordom, hordom,
ki nem hordom.
(Napfény)

Feje fenn a hegyekben,
farka lenn a tengerben.
(Folyó)

Ismerünk egy magas fát,
rajta épp tizenkét ág,
négy fészek mindegyiken,
hét tojás a fészkekben.
(Az év, a hónapok,
a hetek és a napok)

Úgy világít éjszaka,
hogy elsápad nappalra.
(Hold)

Gyermekek a gyermekekért

Talán tudjátok, hogy a Magyar Úttörők Szövetsége a CIMEA-val közösen szolidaritási akciót hirdetett Gyermekek a gyermekekért elnevezéssel. Az akció olyan gyerekeken próbál segíteni, akik kedvezőtlen körülmények között élnek, ezért segítségre szorulnak. Hogyan tudtok segíteni rajtuk? Bizonyára ismeritek az itt látható emblémát. Ha ilyen emblémával ellátott termékeket: falinaptárt, csokoládét, jelvényt vásároltok, hozzájárultok a Gyermekek a gyermekekért alaphoz, amelyből a rászorulók segítséget kapnak. Az alap számlaszáma: MNB 235-90172-5253

Az élet bolygója: a Föld

Ez a címe annak az előadásnak a Planetáriumban, melyet nektek, kisdobosoknak ajánlanak a Planetárium munkatársai. A műsor csillagászati és környezetvédelmi kérdésekkel foglalkozik. Ha meghallgatod, alaposabban, mélyebben megismerheted az iskola környezetvédelmi tantárgyát.

Természetesen, egészségesen

Lapunk szeptemberben meghirdetett Napsugár programjához sok-sok kisdobos csatlakozott már. Testvérszervezetünk, a KISZ „Természetesen, egészségesen" címmel hirdetett akciót. Célunk közös: az egészséges életmód megvalósításáért tevékenykedünk. Figyeljétek a KISZ-akciót. Ha lehet, kapcsolódjatok a Napsugár programmal a „Természetesen, egészségesen" mozgalomhoz.

Hétszínvirág

A ceglédi Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára tavaly, a téli szünetben játékos irodalmi pályázatot hirdetett Hétszínvirág címmel a kisdobosok részére. A fődíj egy tavaszi kirándulás volt. A legjobb eredményt Nagy Sándor, a Mészáros Lőrinc Általános Iskola 4. osztályos tanulója érte el. Gratulálunk!

Fürkésztalálkozó

A szolnoki Tisza Antal Úttörőház az elmúlt télen, 19 úttörőcsapat részvételével, Fürkésznapot szervezett szerkesztőségünkkel közösen. A kisdobosok egy hétmérföldes csizmába rakták lapunkkal kapcsolatos kéréseiket, javaslataikat, melyeket igyekszünk hasznosítani.

Dörmögőék csodajátéka

Ez a címe Gyárfás Endre új színdarabjának, amelyet a József Attila Színházban láthattok, többnyire hétvégeken. A mackók villogó, muzsikáló elektronikus masinájával boldogan játszanának az erdőlakó gyerekek, ha...

Ha nem esnének meg váratlanul igencsak rejtélyes dolgok. Veszélybe kerül Marci, később Berci, sőt még Borika is.

Vajon megtanítja-e Bűvész Brúnó a varázslás tudományára Dörmögőék Marciját? Ki az a Ravaszkári Oszkár, és mit akar Mormota néni mézeskalács boltjában? Mindenre fény derül, ha szüleitekkel vagy osztályotokkal megnézitek a színházi előadást.

Cserebere

Bélyeget gyűjtök: Dakó Andor, 1045 Budapest, Pozsonyi u. 2/B.

Levelezőtársat keresek: Jaksa Tünde, 6646 Tömörkény, Dózsa György u. 87/2.

Bélyeget és képeslapot gyűjtök: Honti Miklós, 7100 Szekszárd, Hermann Ottó u. 37.

Matricát, bélyeget és képeslapot gyűjtök: Veresegyházy Boglárka, 7044 Nagydorog, Jókai u. 41.

Levelezni szeretnék: Farkas Tímea, 8957 Zebecke, Petőfi út 87.

Rejtvényfejtők, figyelem!

Elnézéseteket kérjük, hogy decemberi fejtörőnkben a Kedves karácsonyi szokás című rejtvény hiányosan jelent meg. Ezért csak három megfejtést értékeltünk.

OLIMPIATÖRTÉNET

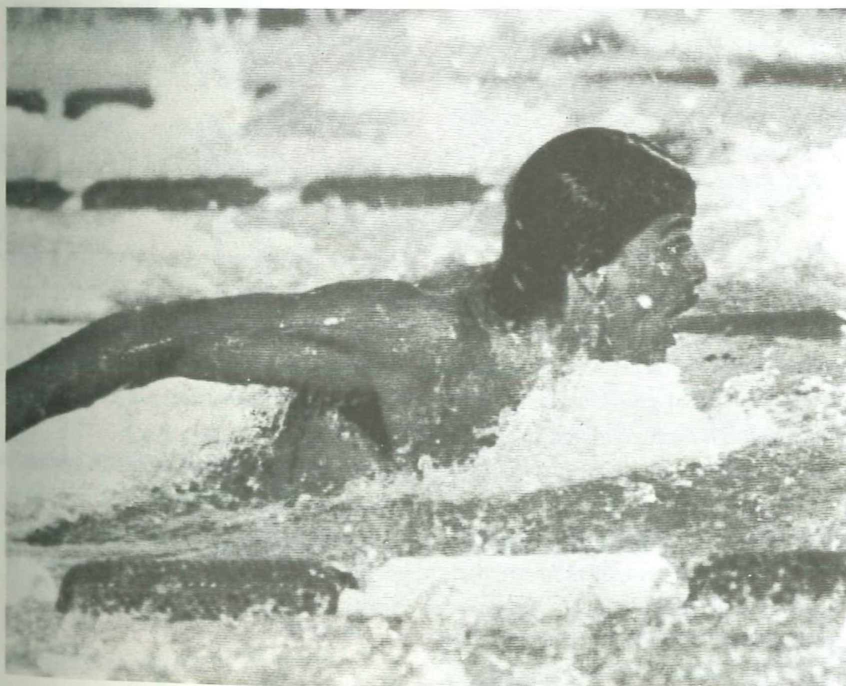
Éremhalmozók

Az újkori olimpiák során a finn hosszútávfutó Paavo Nurmi 1920 és 1928 között, a szovjet tornásznő, Larissza Latinyina 1956 és 1964 között, az amerikai csodaúszó, Mark Spitz 1968-ban és 1972-ben 9—9 aranyérmet szerzett. Ők az aranyranglista éllovasai.

Hármójukon kívül is akadtak még megrögzött éremhalmozók. Az amerikai „gumiember", Ray Ewry a század elején, amikor még helyből ugrások is szerepeltek a programban, nyolcszor végzett az élen. Gerevich Aladár 1932 és 1960 között minden olimpián tagja volt a győztes kardcsapatnak, Londonban egyéniben is az élen végzett. Kovács Pál és Kárpáti Rudolf 6—6 aranyérmet nyert. Kilencszer előzték meg a világot az Egyesült Államok férfi kosárlabdázói, nyolcszor India gyeplabdázói. Hét arany ütötte a csehszlovák tornásznő, Vera Caslavska markát. A svéd kajakkirály, Gert Fredriksson hatszor állt a dobogó legmagasabb fokára. Spitz egy olimpián nyert hét aranyat, az amerikai diszkoszvető, Al Oerter négy egymást követőn volt a legjobb, ugyanígy a dán vitorlás, Elvström.

A finn csudafutó, Paavo Nurmi, már gyermekkorában elhatározta, hogy a világ legjobb hosszútávfutója lesz, és megdönt minden világrekordot. Ennek érdekében, a futás kedvéért, lemondott minden szórakozásról, naponta kétszer edzett; hogy lépéshosszát növelje, vasúti talpfákon szökdelt. Versenyein stopperórával a kezében futott, hogy az elképzelt iramot tartani tudja. 1924-ben a párizsi olimpián 80 perc leforgása alatt megnyerte az 1500 és 5000 méteres síkfutást. Kilenc győzelme közül a krónikások legnagyobbnak a párizsi 10 000 méteres mezei verseny megnyerését tartják. Közel 40 fokos hőségben hagyta faképnél a többieket, akik közül többen hordágyon fejezték be a versenyt. A második és a harmadik helyezettek a terepről holtfáradtan poroszkáltak be a stadionba, amikor a teljesen friss Nurmi már levezető köreit futotta. Nem véletlen, hogy a hálás, sportszerető finnek még életében szobrot állítottak Paavo Nurminak, akit olimpiai sikerei után még 1952-ben is megcsodálhattak az atlétika barátai. A zárkózott, hallgatag finn 55 évesen az olimpiai fáklyás-váltó utolsó tagjaként futott be a helsinki stadionba, és ő gyújtotta meg az olimpiai lángot.

Novotny Zoltán

Mark Spitz

Paavo Nurmi

Fotók: MTI

Postafiók 100

Ismét beköszöntött az újesztendő. Elérkezett a szilveszteri kívánságok és fogadalmak valóra váltásának időszaka. A legfontosabbak tehát a tettek, hiszen csak azokkal tudjuk megvalósítani terveinket.

Emlékeztek talán, milyen kemény téllel lepett meg bennünket Hóanyó tavaly télen. Sok barátom írt arról, mit tettek abban a nehéz időszakban.

Hólapát-rend

...soha annyi diák nem szorgoskodott a hó eltakarításában, mint az elmúlt napokban — írja a Zalai Hírlap 1987. januári száma. Valóban így volt. Mi is segítettünk havat lapátolni, öreg nénik csomagjait vinni, bevásárolni, az utakat járhatóvá tenni. Örültünk, hogy segíthettünk. Rajunk úgy döntött, hogy a legszorgosabbakat Hólapát-renddel tüntetjük ki. Nyolcan érdemelték ki a nagy jutalmat.

Husztik Bernadett krónikás, 8900 Zalaegerszeg, Kilián Gy. Általános Iskola 4. a.

Fáradtak, de büszkék voltunk

Nagy hó esett az iskolánk előtti autóbusz megállóban. Liszka néni megkérdezte, vállalnánk-e a lapátolást? Igen, harsogtuk! Lapáttal, csákánnyal vonultunk ki. Nem volt könnyű, mert a hó lefagyott. Kiizzadtunk, de munkánkat siker koronázta. A csuklós autóbusz be tudott állni a megállóba, az utasok kényelmesen felszállhattak. A várakozók megdicsértek bennünket. Büszkén mentünk vissza az iskolába.

Asztalos Bernadett 7629 Pécs-Meszes, Általános Iskola 4. számú napközis csoport.

*

Nehezen viselik a telet az állatok is, hiszen a táplálékszerzés komoly munkát igényel. A természet barátai azonban sokat segíthetnek rajtuk.

Etettük a cinegéket

Nálunk itt a Bükk-hegységben kemény tél volt. Édesapámmal együtt etettük a cinegéket, és készítettünk nekik odút. Örülnénk, ha fészket rakna benne egy cinegepár.

Anga Lajos, 3646 Nekézseny, Petőfi Sándor u. 17.

*

A tél, bár néha borsot tör az orrunk alá, kárpótol szépségével. Azok a játékok, amelyek ilyenkor kicsalnak bennünket a szobából, feledtetik velünk a hideget is.

A tél örömei

Január végén szánkótúrára mentünk. Már jó pár napja készülődtünk... Reggel gyönyörűen sütött a nap, de a hőmérő higanyszálát alig találtuk meg. Nem akartunk hinni a szemünknek, majdnem —20 °C volt... Jó melegen öltöztünk fel. Ragyogóan kék volt az ég, sehol egy felhő. Fénylett a nap, szikrázott a hó. A fák fehérbe öltözve vártak bennünket. Mintha álomba merültek volna a hosszú várakozástól. Az erdő csöndjét a mi vidámságunk törte meg. A szánkópálya nagyszerű volt. Szánkóval, sível egymás után robogtunk le, hogy aztán megmásszuk a meredek domboldalt egy újabb csúszásért. Estünk is jópárszor. Sajnáltuk otthagyni az erdőt. Mielőtt kiértünk, még utoljára megcsodáltuk a hatalmas havas fenyőfákat.

Pintér Adrienn, 8900 Zalaegerszeg, Kilián Gy. Általános Iskola 4. a.

*

A hosszú téli esték arra is jók, hogy egy kicsit mélyebben foglalkozzunk ismeretszerzéssel, olvasgatással, beszélgetéssel. Pécs-meszesi barátaink, a Művészet kis barátai, egy muzeológust kerestek fel.

Találkozás egy néprajzkutatóval

Mándoky László muzeológus beszélt nekünk a mohácsi busójárásról és a farsangi szokásokról. Elmondta, hogy a farsang vízkereszttől (január 6.) húshagyó keddig tart. Február 3-án, a Balázs-napi szokások alkalmával, gyertyát és almát szentelnek, s ezeket a gyermekek torokfájásának gyógyítására használták. Szent Balázs a gyermekek védőszentje volt. Az iskolásoknál szokás volt a Balázsjárás. Ilyenkor a maskarás gyermekek házról házra járva szalonnát és tojást kéregettek. A begyűlt adományok egy részét a tanítónak adták, a maradékból maguk csaptak lakomát.

Muhel Orsolya a Művészet kis barátai nevében.

*

Mennyi mindenre jó a tél, ugye? Megmérhetjük erőnket, ügyességünket, segíthetünk a bajbajutottakon, bővíthetjük ismereteinket, melegedhetünk együtt dudorászva a kályha melegénél!

Írjátok meg, ti mivel töltitek szabadidőtöket ilyenkor? Békés, boldog, eredményes új esztendőt kívánva leveleiteket ebben az esztendőben is szeretettel várja barátotok:

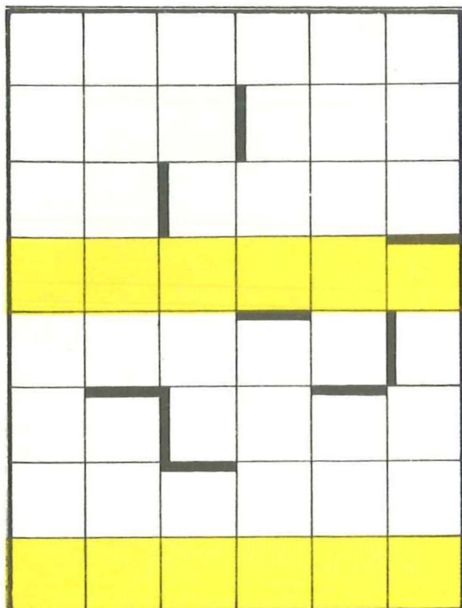
Dobos Dorka

Hócsata

Egy délután hócsatázni mentünk a parkba az osztállyal. Sokan meg minket -val. -ünk -t. Volt olyan aki -t hozott így tudtunk ni. 1 rossz dolog volt az hogy a el- -t. A viszont jól a jégen. A végén került sor a csatára, a lányok győztek. A csata után mindenki -t csak a ö -t szívott. Lassan nem mindenki . Másnap az -ban fogalmazást a hócsatáról. A fogalmazás mindenkinek 5-ös lett.

Simon Katalin
Csorna
Bodnár A. ált. isk. 5.a.

JANUÁRI FEJTÖRŐ

Keresztrejtvény

Írjátok be a megfejtéseket. A hét színes sorba kerülő betűket olvassátok össze. Ezt kell beküldeni.
KISBORJÚ, JAVÍTÓ, KOPOGÓ, PALLOS, GUMÓT, GUBÓZ, OSTOR, OROSZ, ÓRÁD, SZÍV, LÁBA, SZEM, ETE, ÓTA, ISA, RÚT, HAJ, VÉ, RH, ST.
(O=Ó, U=Ú)

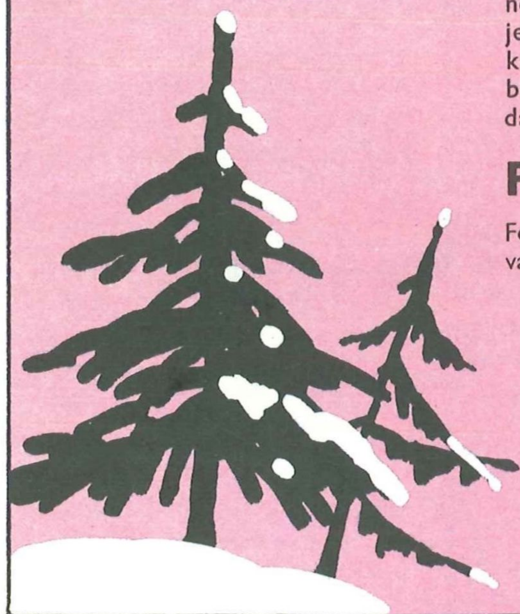
Egy kis nyelvelés

A magyar nyelv igen változatos játékokra alkalmas. Vannak szavaink, amelyeket elválasztva és a két részt felcserélve új, értelmes szót kapunk. Pl. ró-ka = ka-ró, szál-ka = ka-szál. Keressetek legalább öt ilyen szót!

Rejtélyes összeadás

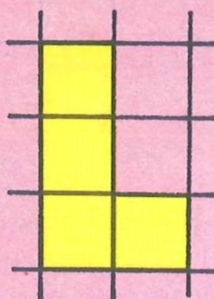
Az összeadásban a számok helyett betűket írtunk (azonos betűk azonos számokat jelentenek). Milyen számok kerülhetnek az A, B, C, D betűk helyére? Több megoldás is van!

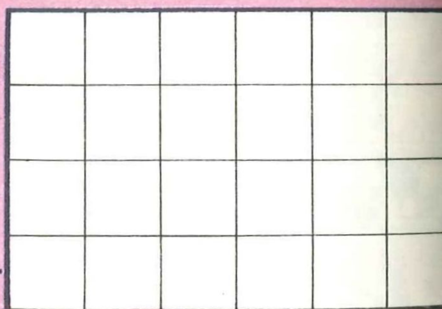
$$\begin{array}{r} AAA \\ +\,BBB \\ \hline DDDC \end{array}$$

Parketta

Fedjétek le a sárga parkettával a fehér területet. Hány darabra van szükség? Rajzoljátok le, hogyan helyezitek el őket.

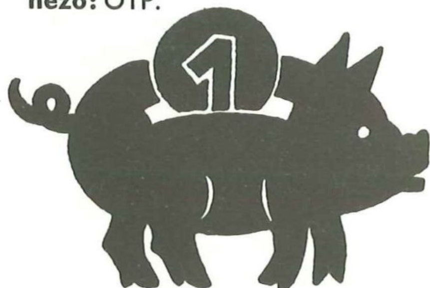

A rejtvények megfejtéseit január 26-ig juttassátok el nyílt levelezőlapon szerkesztőségünkbe. Cím: KISDOBOS szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100.

Az októberi fejtörő helyes megfejtése:

Keresztrejtvény: Takarékossági világnap; takarékoskodjatok. **Számolgató:** Iskolai takarékbélyeg. **Ki jár jobban?** Laci. 26,45 Ft-ot kap. **Színező:** OTP.

Az októberi fejtörők helyes megfejtéséért az OTP ajándékait nyerték:

Hesz Gábor, Máthé Krisztina, Sebestyén Tímea, Szikszai Marianna Budapest; **Nyéki Gágbor** Ács; **Égi Gábor** Baja; **Koroknai János, Posta János** Balmazújváros; **Navracsics Nikoletta** Belezna; **Mucsi Kati** Békéscsaba; **Rezneki Tímea** Debrecen; **Radványi Péter** Dunakeszi; **Hangya Cecília** Gyomaendrőd, **Csorba Dénes** Kács; **Kiss Erzsébet** Kecskemét; **Gonda Melinda** Kiskunfélegyháza; **Szabó Krisztina** Kiskunlacháza; **13. sz. napközis csoport** Kiskunmajsa; **Csirke Pál Róbert** Kócsújfalu; **Mózsik Edina, Vinczler Tamás** Miskolc; **Krojnyák Csaba** Múcsony; **Szabó Ágnes** Nagykáta; **Liktor Gábor** Ózd; **Kern Anikó** Paks; **Horváth Anikó** Pápa; **Kecskeméti Andrea, Pónya Balázs, Szabó Zoltán** Pécs; **Lakatos Kati, Tóth Tivadar** Pócsmegyer; **Szabó Judit** Rábatamási; **Varjasi Bernadett** Rém; **Seres Gabriella** Sátoraljaújhely; **Somogyi Krisztina** Sárszentlőrinc; **Lendvai Zoltán** Söjtör; **Keserű Ágnes és Ákos** Szeged-Tápé; **Nagy László** Szentes; **Tuboly Judit** Szentliszló; **Lombos Anita, Kovács Zoltán** Szurdokpüspöki; **Hopp Csaba** Tamási; **Rusvai Róbert** Tenk; **Vágó Andrea** Tiszaföldvár; **Molnár Csaba** Tiszaörs; **Bozóki Beáta** Tószeg; **Mészáros Judit** Vác; **Németh Henrietta, Székedli Bertold** Zalaegerszeg; **Papp Katalin** Andráshida.

Farsangi állatjelmezek

Közeledik a farsangi rendezvények, rajmulatságok ideje. Néhány egyszerű, könnyen és kevés anyagból elkészíthető állatjelmezt ajánlok a figyelmetekbe. Az elkészítésnél feltétlen kérjétek felnőtt vagy idősebb testvér segítségét!

Minden jelmez alapja ugyanaz a formájú sapka, amit célszerű filcből vagy szövetből, műszőrméből készíteni. A sapka elkészítésének módját a 4—5. ábrán láthatjátok. Itt kell a felnőtt segítsége, mert hogy mekkorát vágjatok ki a körből, az a fejetek méretétől függ. Először csak sugarasan vágjátok be negyedenként, majd valaki tűzze meg a fejeteken, hogy kellően szűk legyen. Ezt követően lehet végleges méretre szabni. Az állatfajtától függően, az arc felé eső szűkítő varrások közé be kell varrni a füleket, szarvakat, csápokat stb. kartonból vagy filcből kivágva. Az 1. ábrán a katicabogár jelmez fejét látjátok. Öltözete fekete trikó, cicanadrág, hátán két piros kartonszárny, fekete pettyekkel. Ez a jelmez könnyen hangyává változtatható, ha feltesztek egy kerek szemüveget és a szárnyakat fekete kartonból vágjátok ki. Ha az egészet barna anyagból készítitek, és két szarvacskát varrtok a sapkára, szarvasbogár jelmezt kaptok. Kis ötletességgel méhecske, lepke stb. jelmezbe is bújhattok.

A 2., 3., 7. ábra szőrös, emlősállat jelmezt mutat be: nyuszi, cica és egér, de könnyen kitalálhatjátok, miként lehet belőle kutyát vagy oroszlánt formálni. A nyuszinál, ha azt szeretnétek, hogy a füleit hegyezze, kartonnal kell kibélelni. Ne felejtsétek el az arcotokat maszkírozni, azaz kifesteni.

Jó munkát, jó szórakozást kívánok!

Szabó M. Katalin

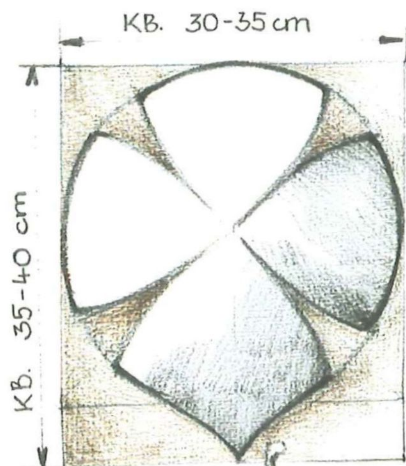
1. ábra

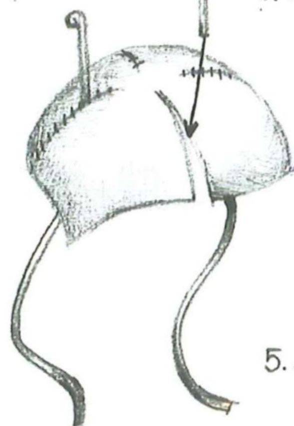
2. ábra

3. ábra

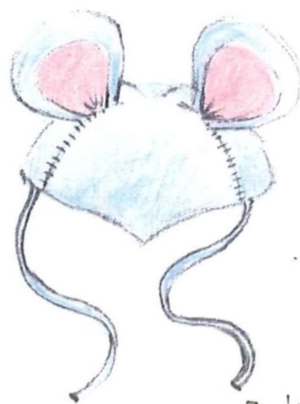
4. ábra

5. ábra

6. ábra

7. ábra

Ára: 6,— Ft

A KÉK KERÍTÉS

Van valahol egy kék kerítés, amelyik szereti, ha rajzolgatnak rá...

– Szent ég! – súgta Réka Bencének. – Ki ez a versfaragó? – Buli vagyok! – mutatkozott be az ismeretlen. – Jó ez a kék kerítés! Ugye viccesek a verseim?

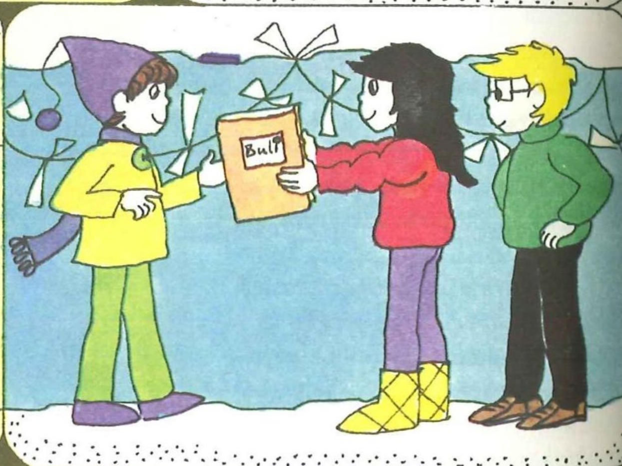

Amikor Buli elment, töprengeni kezdtek. – Mossuk le az egész kerítést! – Jó, de Buli meg fog sértődni! – Kigondoltam valamit! – szólt Réka.

Másnap Buli csodálkozva torpant meg a kerítésnél. – És most hova írjak verseket? A hóba? – Nem, nem! Ebbe a vastag füzetbe, nézd!

Buli boldogan elment, és attól fogva nem firkált a kék kerítésre. Réka és Bence ugrált örömében. Aztán találtak egy meghívót...

Marék Veronika